

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бақылаудың нәтижесі

I. Кіріспе

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Заң) 7-бабына сәйкес, сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет - сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, қорытындылау, талдау және бағалау бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы субъектілердің қызметі; сондай-ақ қоғамның жемқорлық деңгейін қабылдау және бағалау.

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселесінің нысаны: «Допингке қарсы Ұлттық орталық» РМҚК қызметі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің негізгі мақсаты - сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ететін «Допингке қарсы Ұлттық орталықтың» бұдан әрі - «Орталық») қызметін зерделеу және бағалау.

Орталық - мемлекеттік ұйымдарға жататын жедел басқару негізінде мемлекеттік кәсіпорынның ұйымдастырушылық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға, Орталықтың құрылтайшысы - Қазақстан Республикасының Үкіметі. Орталық спорт саласындағы іс-шаралармен айналысады.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы бақылау жүргізілген орын: «Допингке қарсы Ұлттық орталық» РМҚК.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес кезеңі: 2018 жылдың 15 қазанында басталды, 2018 жылдың 15 қарашасында аяқталды.

4. Бақыланатын кезең: 2018 жылдың екінші жартыжылдығы.

II. Ақпараттық-аналитикалық бөлімі

Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңының 6-бабына сәйкес, сондай-ақ Директордың 04.01.2018 жылғы №02.1-04/8 «Допингке қарсы ұлттық орталық» РМҚК сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар жоспарын бекіту туралы бұйрығын орындау үшін Орталықта қарастырылған:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар жүйесі;
- 2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;
- 3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес стандарттарын қалыптастыру және сақтау;
- 4) қаржылық бақылау;

- 5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер;
- 6) мүдделер қақтығысының алдын алу және реттеу мәселелер қарастырылған.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру - білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы іс-шаралар жиынтығы арқылы жүзеге асады, сонымен қатар сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресу, әрбір субъектінің міндеті болып табылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру ақпараттық және ұйымдастыру іс-шаралар Заңының 9-бабының 4-тармағына сәйкес, сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу, орталықтың әрбір қызметкерінің азаматтық позициясы, ал адалдық пен адамгершілік қызметтің міндетті дағдысына айналуы қажеттігін насихаттау арқылы жүзеге асырылады. Орталық қызметкерлердің бойында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет қалыптаспайынша, сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұруға төзімді иммунитет, оны қоғам болып айыптау болмайынша қажетті нәтижеге жету мүмкін емес екенін түсінеді. Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәдениетін оның қағидаларын Орталықтағы әрбір қызметкеріне жеткізу арқылы қалыптастыру жоспарлануда. Орталық, заманауи қоғамның бір бөлігі ретінде, салауатты қоғамның әлеуметтік құрылымына өз үлесін қосуға ұмтылуда.

Қаржылық бақылау

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мониторингі қаржылық бақылау шаралары толық сақталғанын көрсетті.

Орталықта басқару қызметтерін жүзеге асыратын лауазымды тұлғалар кірістер мен мүлік туралы декларацияларды Мемлекеттік кіріс Департаментіне уақтылы тапсырды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер

Заңның 12-бабына сәйкес, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер - заңда белгіленген және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған және:

- 1) мемлекеттік қызметтерге жатпайтын іс-әрекетті жүзеге асыру;
- 2) жақын туыстары, ерлі-зайыптылар мен мүліктік меншік иелерінің бірлесіп жұмыс жасауына жол бермеу;
- 3) мүліктік және мүліктік емес төлемдер мен жеңілдіктер алу немесе апайда көру мақсатында ресми қолдануға тыйым салынған қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметтік өкілеттіктерді пайдалануға байланысты сыйлықтар қабылдауға тыйым салынады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мониторингі жүргізілген кезде аталған шектеулерді бұзатын фактілер анықталмаған.

Мүдделер қақтығысы

Заңның 15-бабына сәйкес мүдделер қақтығысы - жауапты мемлекеттік лауазымды тұлғалардың, тең дәрежелі мәртебесі бар адамдардың, мемлекеттік қызметтерін жүзеге асыруға уәкілеттік берілген тұлғалардың, лауазымды тұлғалардың және олардың лауазымдық өкілеттіктерінің арасындағы адамдардың ресми өкілеттіктерін жеке мүдделеріне қолданылуынан туындайды.

Мониторингтің нәтижесі Орталықтағы мүдделер қақтығысын реттеу ондағы ішкі құжаттарымен реттелетінін көрсетті.

Орталықта мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін жағдайларды анықтау және алдын алу үшін келесі ережелер белгіленеді:

- 1) қызметкерлер Орталықтың мүддесі үшін объективті шешімдер қабылдауға әсер етуі мүмкін әрекеттерден аулақ болу керек;
- 2) Егер Орталықтың мүдделеріне қайшы келетін болса, допингке қарсы іс-шараларда қызметкер ешқашан жеке қызығушылық танытпауы тиіс;
- 3) Қызметкер орталықпен іскерлік қарым-қатынаста арнайы қызмет түрін жүзеге асыратын ұйымдардан басқа, кез-келген жеке немесе заңды тұлғалардан несие, сыйлық немесе басқа қызметтерді ешқашан алмауы тиіс.
- 4) Қызметкер жұмыстан тыс уақытта Орталықта ресми міндеттердің орындалуына теріс әсер ететін қосымша жұмыс немесе басқа да іс-әрекеттермен айналыспауы тиіс.
- 5) Қызметкер мүдделер қайшылығының туындау себептерін және фактілерін басшылықтан ешқашан жасырмауға тиіс.
- 6) Орталық қызметкерлері өз пайдасы үшін орталықтың ресурстары, басшылығы, лауазымдық ұстанымы, қызметтік және өзге де қызметтік міндеттерін атқару нәтижесінде алынған ақпаратты өз мүмкіндіктеріне пайдаланбауы тиіс.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына қатысты

Заңның 1-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - бұл заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылатын жемқорлық белгілері бар заңсыз кінәлі әрекеті (іс-қимылы немесе әрекетсіздігі). Орталықта

сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға кінәлі деп танылған қызметкерлер жоқ.

Құқықтық статистика деректері

Орталықта құқықтық статистика органдарының деректері жоқ.

Орталық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысты жеке және заңды тұлғалардың өтініштеріне қатысты.

Жұмыс тобы Орталық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қатысты бұқаралық ақпарат құралдарын, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін талдады. Мониторингтің нәтижелері бойынша БАҚ-та орталық қызметкерлері туралы ешқандай жарияланымдар анықталмады. Орталықтың жемқорлық әрекеттеріне қатысты жеке және заңды тұлғалардан өтініштер түспеген.

Жүргізілген мониторинг нәтижелері бойынша орталықтың қызметінде мемлекеттік сатып алуды жүзеге асырудағы сыбайлас жемқорлық фактілері анықталған жоқ. Орталыққа қызметкерлердің іс-әрекеттеріне қатысты мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы шағымдар, мәлімдемелер, өтініштер келіп түспеді.

Орталықтағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес динамикасы

Әлеуметтік сауалнамалар жүргізілген жоқ, ешқандай жарияланымдар болмады.

III. Қорытынды бөлім

Қорытынды: Жұмыс тобы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мониторингінің нәтижелері бойынша, сондай-ақ Орталықта сыбайлас жемқорлыққа төзе алмаушылық ахуалын және жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру мақсатында ұсынады:

- 1) Орталық ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жүйелі түрде талдау;
- 2) Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы прокуратураның және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және басқа да агенттік өкілдерінің қатысуымен Орталық қызметкерлері арасында семинарлар, «дөңгелек үстелдер» арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша жұмыстарды жалғастыру;
- 3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелері бойынша Орталық қызметкерлері арасында тұрақты негізде түсіндіру жұмыстарын жүргізу.